

LisäValO

Perusopetuksen valmistavaan opetukseen liittyvä lisäopetus

Paikallinen opetussuunnitelma Matti Lohen koulu

Opetussuunnitelman perusteiden viitekehys

LisäValO-opetus sijoittuu Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa seuraaviin kohtiin:

- 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen
- 5.4 Opetuksen järjestämistapoja
- 5.4.4 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus
- 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat

1. Yleiskuvaus

LisäValO-opetus on tarkoitettu perusopetukseen valmistavasta opetuksesta siirtyville oppilaille, joilla ei vielä ole riittävästi peruskielitaitoa koulun opetuskielessä. Opetus on rajattu ulkomailla syntyneisiin oppilaisiin.

LisäValO-opetukseen osallistuvat oppilaat ovat perusopetuksen oppilaita. Opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan vuosiluokan tavoitteet ja sisällöt, ja arvioinnissa noudatetaan perusopetuksen arviointiperiaatteita. Oppilailla on oikeus sekä ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin että oppilaskohtaisiin tukitoimiin.

1.1 LisäValO opetukseen siirtymisen edellytykset

Oppilaalla voidaan katsoa olevan tarve LisäVALO-opetukselle, kun seuraavat kriteerit täyttyvät:

- Kielitaito on vielä kehittyvällä alkeistasolla (A1.2)
- Oppilaalla on puutteellinen tai vähäinen koulunkäyntitausta
- Siirtyminen perusopetukseen tapahtuu sen loppuvaiheessa

Lisävalo-opetuksella ei ole varsinaisia ikäryhmämäärittelyjä. Kaikki kriteerit täyttävät oppilaat voivat hyötyä LisäValO-opetuksesta ikäluokasta riippumatta.

1.3 Opetuksen kesto

LisäValO-opetusta järjestetään enintään yhden lukuvuoden ajan. Opetus voidaan kuitenkin päättää aiemmin, jos oppilaan kielitaito ja kouluvalmiudet sen mahdollistavat. Oppilaan kielitaitoa ja kouluvalmiuksia seurataan yhteistyössä oppilasta opettavien opettajien kesken ja lisäValO-opetus voidaan lopettaa myös asteittain eri oppiainessa oppilaan taitojen ja valmiuksien mukaan.

2. Tavoitteet ja sisällöt

2.1 Opetuksen päätavoite

LisäValO-opetuksen keskeinen tavoite on vahvistaa oppilaan peruskielitaidon hallintaa sekä opetuskielessä että eri tiedonalojen kielissä. Opetus on luonteeltaan kielitietoista. LisäValO opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan kielitaito tasolle A2 – peruskielitaidon alkuvaihe tai kehittyvä peruskielitaito.

2.2 Peruskielitaito

Peruskielitaidolla tarkoitetaan niitä suomen tai ruotsin kielen valmiuksia, joita oppilas tarvitsee selviytyäkseen perusopetuksessa. Tavoitteena on, että oppilas kykenee kommunikoidaan sujuvasti arkipäivän tilanteissa sekä osallistumaan aktiivisesti koulutyöhön.

Peruskielitaidon kehittymistä seurataan aktiivisesti lisäValO:n opettajan sekä muiden opettajien toimesta. Peruskielitaidon kehittämisessä painotetaan koulun arkisista tilanteista selviytymistä sekä sosiaaliseen kanssakäymiseen ja vertaissuhteiden solmimiseen ja ylläpitämiseen tarvittavaa kielitaitoa.

2.3 Tiedonalojen kieli

Tiedonalojen kielen hallinnalla tarkoitetaan oppilaan valmiuksia lukea, ymmärtää ja tulkita eri oppiaineiden tekstejä sekä tuottaa niitä. Keskeisiä sisältöjä ovat:

- Kullekin oppiaineelle ominaisten tekstien yhteinen tarkastelu
- Tekstien tyypillisten piirteiden tunnistaminen
- Opiskelun edellyttämien tekstien ohjattu tuottaminen suullisesti ja kirjallisesti
- Oppiainekohtaisen sanaston vahvistaminen

Tiedonalojen kielen hallintaa painotetaan sanastoa ja tekstintuottoa harjoittelemalla sekä lukutaidon ja –sujuvuuden kehittämällä. Lisäksi lisäValO-oppilaille on oikeus opetuskielen tukiopeutukseen, jossa edelleen vahvistetaan oppilaan valmiuksia tiedonaloille tyypillisen kielen hallintaan.

2.4 Opinnoissa eteneminen

Opetus etenee paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettyjen vuosiluokkakohtaisten tavoitteiden mukaisesti. Tarvittaessa opinnoissa eteneminen voidaan toteuttaa myös tavoitekokonaisuuksittain.

3. Opetukseen ohjaaminen ja opetuksen järjestäminen ja oppimisen seuraaminen

3.1 Tarpeen arviointi ja siirtyminen LisäValO-opetukseen

Perusopetuksen valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeen arviointi tehdään lähtökohtaisesti valmistavan opetuksen loppuvaiheessa. Prosessi toteutetaan yhteistyössä valmistavan opetuksen opettajan ja perusopetuksen opettajien kanssa. LisäValO-opetukseen voidaan myös siirtää oppilas, joka on jo opiskellut perusopetuksessa, mutta jonka arvioidaan edelleen hyötyvän kielitietoisesta opetuksesta ja opiskelukielen oppimiseen keskittymisestä. Tarve lisäValO-opetuskelle nähdään olevan, jos oppilaan koulunkäyntikielen kielitaito on tasolla A1 alkeiskielitaito. Oppilas voi saada lisäValO-opetusta myös oppiainekohtaisesti oppiaineissa, joissa oppilaan luokan- tai aineenopettaja näkee oppilaan kielitaidon oleellisesti puutteelliseksi oppiaineeseen tarvittavan sanaston ja kielen osalta.

3.2 Suunnitelman laatiminen

Oppilaskohtainen suunnitelma laaditaan yhteistyössä valmistavan opettajan sekä muiden oppiaineiden opettajien kanssa. Lisäksi oppilaskohtaisen suunnitelman laatimisen yhteydessä voidaan tehdä yhteistyötä oppilaan huoltajien kanssa.

Matti Lohen koulussa oppilaskohtaisen suunnitelman laatii lähtökohtaisesti valmistavan luokan opettaja. Valmistava opettaja laatii oppimissuunnitelman yhteistyössä eri oppiaineiden opettajien kanssa niin, että oppilaan oppiainekohtaiset tarpeet tulevat kohdatuksi ja lisäValo-opetus voidaan kohdistaa tehokkaasti oppilaan tuen tarpeeseen.

Oppilaskohtainen opetussuunnitelma perustuu oppilaan kielitaitoon sekä opettajien yhteistyössä tehtyyn arvioon oppilaan kielellisen tuen tarpeista eri oppiaineiden opiskelussa.

3.3 Opetuksen järjestämisen tavat

LisäValO-opetusta voidaan järjestää monin tavoin oppilaan tarpeiden mukaisesti. LisäValO-opetusta toteutetaan jokaisessa oppiaineessa oppiaineen vastuupettajan kanssa yhteistyössä ja lisäValO-opetuksen järjestäminen sovitaan erikseen jokaisen oppiaineen sekä oppilaan tarpeet huomioiden. Mahdollisia opetuksen

järjestämistapoja ovat:

- Yhteisopettajuus
- Samanaikaisopettajuus
- Lisätunnit
- Henkilökohtainen ohjaus ja yksilöllinen tuki
- Pienryhmäopetus

Perusopetukseen valmistavan opetuksen lisäopetuksessa tehdään tarpeen mukaan yhteistyötä myös valmistavan opetuksen ryhmän kanssa. Yhteistyötä tehdään tilanteissa, joissa valmistavan opetuksen sekä -lisäopetuksen tavoitteet ja sisällöt ovat yhteneväisiä ja opetuksen yhdistämisestä nähdään olevan hyötyä ValO ja lisäValO oppilaille.

3.4. Oppimisen seuranta

Perusopetukseen valmistavan opetuksen lisäopetuksessa oppilaiden oppimista seurataan jatkuvasti lisäValO:n vastuupettajan sekä muiden oppilaiden kanssa toimivien luokan- tai aineenopettajien toimesta. Oppimisen seuraaminen perustuu oppilaalle laadittuun yksilölliseen opetussuunnitelmaan. Oppimisen seuranta voidaan hyödyntää sekä lisäValO-opetuksen sisältöjen sovittamiseen oppilaan tarpeisiin, että lisäValO-opetuksen päättämiseen, mikäli oppilaan kielitaito nähdään riittävänä.

3.4 Vastuupettaja

Opetukselle voidaan nimetä vastuupettaja, jonka tehtäviin kuuluu:

- Oppilaan yksilöllisen suunnitelman laatiminen
- Oppilaan työjärjestyksen suunnittelu
- Toimiminen yhteis- tai samanaikaisopettajana
- Koordinointi muiden opettajien ja huoltajien kanssa

Matti Lohen koulussa valmistavan opetuksen lisäopetuksen vastuupettajana toimii lähtökohtaisesti valmistavan luokan opettaja. Vastuupettajan tehtäviin kuuluvat yksilöllisen oppimissuunnitelman laatiminen, yhteis-/samanaikaisopettajana toimiminen sekä opetuksen koordinoiminen. LisäValO-oppilaat opiskelevat perusopetuksessa oman luokkansa lukujärjestyksen mukaan, mutta opetus voi tapahtua myös osittain omassa ryhmässä eri oppiaineiden opettajien kanssa laadittujen yksilöllisten oppimissuunnitelmien mukaan.